

Program dogodkov ob Dnevu očarljivih rastlin maj 2018

25. maj 2018, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Ekstrakcija rastlinske DNK

Gensko spremenjenih rastlin ne moremo prepoznati s prostim očesom, ampak jih je mogoče odkriti le s pomočjo laboratorijskih testiranj. Ker imajo v svojem dednem materialu vključene tuje gene, jih lahko od naravnih, obstoječih ločimo le preko analize njihove DNK. Na delavnici boste lahko poskusili, kako poteka ekstrakcija rastlinske DNK in na kaj moramo biti pozorni, da dobimo dovolj molekul, da je končni rezultat testiranja zanesljiv.

organizira Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo Nacionalnega inštituta za biologijo

Rastline prevajajo vodo

Udeleženci delavnice bodo izvedeli, kako se po rastlinah pretaka voda. Če vodo obarvamo, to lahko vidimo celo s prostim očesom! Poleg tega pa bele cvetove ivanjščic lahko spremenimo v pisane. Nekateri bakterije, ki napadajo rastline, zamašijo žile in s tem onemogočijo pretok vode po rastlini. Na delavnici bomo izvedeli katere.

organizira Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo Nacionalnega inštituta za biologijo
delavnica bo izvedena v okviru projekta XylVec

XYLVEC

Kako hitro raste tvoje znanje o rastlinah?

S sodelovanjem na kvizu boš preveril svoje znanje o rastlinah in ga na zabaven način tudi nadgradil. Vprašanja so različnih težavnosti, pri vsakem pa lahko zveš še kaj novega. Tako kot tvoje znanje o rastlinah, tudi rastline lahko rastejo hitro ali počasi. Izvedel boš, kaj so prednosti hitre in kaj počasne rastli rastlin.

organizira Oddelek za biotehnologijo in sistemsko biologijo Nacionalnega inštituta za biologijo

Alge - koristne, a tudi strupene

Na stojnici boste spoznali, za kaj vse so alge koristne in uporabne ter katere alge so strupene. Ogleдали si boste terensko opremo za vzorčenje alg, se preizkusili v mikroskopiranju in opazovanju alg ter cianobakterij pod mikroskopom. Predvsem mlajši se boste lahko поблиžje spoznali tudi s kapalko, nepogrešljivo laboratorijsko opremo za prenašanje tekočin.

organizira Oddelek za genetsko toksikologijo in biologija raka Nacionalnega inštituta za biologijo

Živali ne morejo brez rastlin

Življenja živali in rastlin se neprestano prepletajo. S cvetovi privabljajo opraševalce, ki jim z raznašanjem cvetnega prahu pomagajo pri razmnoževanju. Za to so seveda nagrajeni z medicino in cvetnim prahom. S plodovi privabljajo ptice in druge živali, ki raznašajo njihova semena in pomagajo pri širjenju rastlin. Rastline živalim nudijo tudi zavetje in prostor za gnezdenje. Mnoge ptice uporabljajo rastlinski material pri gradnji gnezd. Na stojnici bomo udeležencem predstavili pestrost medsebojnih odnosov med rastlinami in živalmi.

organizira Oddelek za raziskave organizmov in ekosistemov Nacionalnega inštituta za biologijo
delavnica bo izvedena v okviru projekta Life Naturaviva

25. maj 2018, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Zakladi morja

Morja in oceani predstavljajo največji del Zemljine biosfere. Morski avtotrofni organizmi so pomemben člen v prehranskih spletih in pri kroženju snovi, poleg tega pa zagotavljajo več kot polovico kisika v atmosferi. Raziskovalci Morske biološke postaje NIB bomo predstavili raznovrstnost avtotrofnih bakterij, ratlinskega planktona in makroalg slovenskega obalnega morja.

organizira Morska biološka postaja Piran Nacionalnega inštituta za biologijo

Gozd eksperimentov

Na delavnici bodo udeleženci raziskovali in spoznavali življenje dreves. Ista drevesna vrsta se pojavlja v zelo različnih okoljih. Kako jim to uspeva?

organizira Gozdarski inštitut Slovenije

Kaj je šotno barje?

Šotna barja so redki in ogroženi ekosistemi v Sloveniji. V svoji prvotni podobi jih najdemo le še na območju Jelovice, Pohorja in Pokljuke. Nastala so iz nekdanjih ledeniških jezerc. Na delavnici bomo s pomočjo makete spoznali lastnosti šotnih barj, značilne rastlinske vrste in ekološke posebnosti. Izmerili bomo pH, poskusili barjansko vodo ter občutili mehko šotnega mahu.

organizira Triglavski narodni park

Močvirske cvetlice

Močvirski svet vztrajno izginja iz okolja, za takšno stanje pa je v veliki meri odgovoren človek. Poleg živalskega sveta postaja ogroženo tudi rastlinstvo. Obiskovalci bodo spoznali cvetlice, ki jim grozi izumrtje, če ljudje ne bodo spremenili odnosa do narave. Prebudimo željo po ohranjanju narave z izdelavo origamijev.

organizira Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Živilska šola

Rastlinske baterije

Na Zemlji poznamo veliko različnih načinov pridobivanja električne energije, vendar zagotovo niste vedeli, da lahko električno energijo pridobivamo tudi iz krompirja in njemu podobnih rastlin. Skupaj bomo spoznali nekaj osnovnih pojmov povezanih z električno energijo ter kako so le ti prisotni tudi pri rastlinah. Pridite in nam pomagajte sestaviti rastlinske baterije.

organizira Fakulteta za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani in Nacionalni inštitut za biologijo

Pojoče rastline

Ali ste vedeli, da lahko na nekatere rastline zaigramo kot na glasbilo? Tako je, saj so tudi rastline povezane z elektriko in električnimi pojavi. S pomočjo pojava prevodnosti električnega toka v rastlinah, bomo izdelali pojoče glasbene limone, na katere boste lahko zaigrali svoje najljubše melodije. Pridite in se naučite vse o pojočih limoncah!

organizira Fakulteta za računalništvo in informatiko Univerze v Ljubljani

Invazivne tujerodne rastline so lahko tudi uporabne

Udeležencem delavnice bomo preko vzorcev lesa in vejic lesnatih vrst oziroma stebel zelnatih vrst predstavili nekaj invazivnih tujerodnih rastlin na območju Mestne občine Ljubljana. Udeleženci bodo s pomočjo risalnih žebličkov spoznavali, da so nekatere vrste lesa trše, nekatere mehkejše.

Spodbujali jih bomo k razmišljanju kakšne tipe izdelkov bi lahko naredili iz posamezne vrste lesa.

organizirata Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana in Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

delavnica bo izvedena v okviru projekta APPLAUSE

25. maj 2018, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Seme ali plod?

Na delavnici bodo udeleženci spoznali kakšna je razlika med semenom in plodom, ter zakaj sta za rastlino pomembna. Pod lupo si bodo pogledali različna semena in spoznali strukture, ki pomagajo pri razširjanju semen. Nato bodo poskusili razločiti semena in plodove, ter ugotoviti na kakšen način se razširjajo.

organizira Botanični vrt Univerze v Ljubljani

Očarljivi les

Na stojnici bomo obiskovalcem predstavili značilnosti, izgled in uporabo različnih domačih in tujih lesnih vrst. Opazovali bomo les pod mikroskopom in okoli 5000 let star »arheološki les« najden na Ljubljanskem barju ter nekaj lesnih škodljivcev, ki pa niso nujno vedno škodljivi in nezaželeni. Predstavili bomo tudi del serije poskusov z lesom - IZKLESANI, ki sta jih zasnovala Oddelek za lesarstvo Biotehniške fakultete in Javna agencija SPIRIT Slovenija.

organizira Oddelek za lesarstvo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Rastline v načrtovanju vrtov

Skupaj z udeleženci bomo načrtovali domišljajske vrtove, pri čemer bomo uporabljali eno najpogostejših predstavitvenih tehnik, ki jih uporabljajo krajinski arhitekti – maketo. Modelirali bomo teren in izbirali vrste rastlin za manjše vrtove.

organizira Oddelek za krajinsko arhitekturo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Pogled v zgradbo rastlin

Pogled v mikroskop bo udeležencem delavnice razkril, kako so rastline zgrajene in kje se pretakajo njihovi sokovi. Preko aktivnosti na delavnici bodo udeleženci razumeli uporabno vrednost rastlin in spoznali, da je pogled v rastline pogled v osnovne zakonitosti življenja. Z opazovanjem različne zgradbe rastline bomo udeležence spodbujali k razmišljanju, kako različna zgradba pomaga rastlinam pri prilaganju na različne okoljske dejavnike in tako pomaga rastlinam preživeti.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Sožitje rastlin in mikrobov

Obiskovalcem bomo predstavili glive in bakterije, ki živijo v sožitju z rastlinami in jim pomagajo pri preskrbi z vodo in mineralnimi hranili. Obiskovalci si bodo lahko pod lupo in mikroskopom ogledali glive v koreninah rastlin (ektomikorizno in endomikorizno sožitje) in sožitje z bakterijami, ki fiksirajo zračni dušik. Ogledali si bodo lahko tudi rastline z znaki pomanjkanja fosforja in dušika in jih primerjali z rastlinami z razvito simbiozo. Pod lupo si bodo lahko ogledali tudi ektomikorizne glive, vzgojene v tkivnih kulturah.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

O pomenu turgorja za delovanje rastlin

Za rastlinske celice je značilen turgor, tlak, ki celično membrano pritiska ob celično steno. Povezan je z vsebnostjo vode, pa tudi z vsebnostjo topljencev. Pri zelatih rastlinah se nezadosten turgor odraža v venenju. Zmanjšanje turgorja pa vpliva tudi na druge procese v rastlinah.

organizira Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Fotosinteza - kako rastline izmenjujejo pline s svojim okoljem?

Na stojnici vam bomo prikazali meritve fotosinteze ter razložili, kako je ta proces odvisen od nekaterih okoljskih dejavnikov npr. od jakosti svetlobe. Fotosintezno aktivnost zelenih listov boste lahko izmerili tudi sami, skupaj pa bomo sestavili enačbi za fotosintezo in dihanje.

organizira Oddelek za agronomijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

delavnica bo izvedena v sodelovanju s podjetjem Romiks

25. maj 2018, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Vonji Mediterana

Spoznali bomo izvor rastlin in njihovih vonjav, ki jih zelo dobro poznamo. Z njimi si lahko polepšamo svoj vsakdan. Ob prijetnih vonjavah se sprostimo. Kaj imata skupnega savna in eterično olje?

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Zelena kuhinja

Le kateri deli rastlin se znajdejo na našem jedilniku? Ponovili bomo glavne dele rastlin in spoznali, katere rastlinske organe uporabljamo ljudje. Videli bomo, da ne jemo samo plodov, ampak tudi spremenjene korenine, liste, stebila ...

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Kaktusi in sukulenti

Zakaj je vsak kaktus sukulent in ne vsak sukulent kaktus? Spoznali bomo nekaj predstavnikov kaktusov in sukulentov ter ugotovili, kakšne so razlike med njimi. Pogledali si bomo, kako so zgrajeni in za kaj jih uporabljamo. Naučili se bomo, kako se razmnožujejo, in se preizkusili v sajenju..

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Barviti svet rastlin

So listi špinače res le zelene barve? Je rdeče zelje res le rdeče? Včasih nas to, kar vidimo, prelisiči in ni vse le takšno, kot je videti na prvi pogled. Na delavnici bomo odkrivali, katera barvila se skrivajo v rastlinah in kako jih odkrijemo. Na koncu bomo rastline in njihova barvila videli še z drugačnim pogledom.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Spoznaj in okusi tropske rastline

Razširite svoje znanje o tropskih rastlinah in okusite, kaj vse nam ponujajo. So vse banane takšne, kot smo jih vajeni, in ali je čokolada res tako sladka? Spoznali bomo, kako vzgojiti tropsko rastlino doma in kako skrbeti zanjo.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Ustvarjanje z rastlinami

Na tej delavnici se boste poigrali, pri čemer boste uporabili svojo ustvarjalnost, ki jo boste skušali prenesti v svet rastlin. Ob koncu ustvarjanja vas bomo oborožili z osnovnimi lastnostmi, ki so jih rastline pridobile tekom evolucije.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Kaj daje rastlinam vonj?

Na delavnici bomo predstavili, katere kemijske snovi dajejo rastlinam in njihovim plodovom značilen vonj. To bomo povezali tudi z vonjavami v čajih – ugotavljali bomo, kolikšen delež sadja čaji dejansko vsebujejo.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

Izdelava okrasnega papirja

Seznani se bomo z izdelavo papirja in ga v manjši skupini tudi izdelali. Po želji ga boste okrasili z različnimi cvetovi. Končni izdelek boste lahko odnesli domov.

organizira Oddelek za biologijo Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani

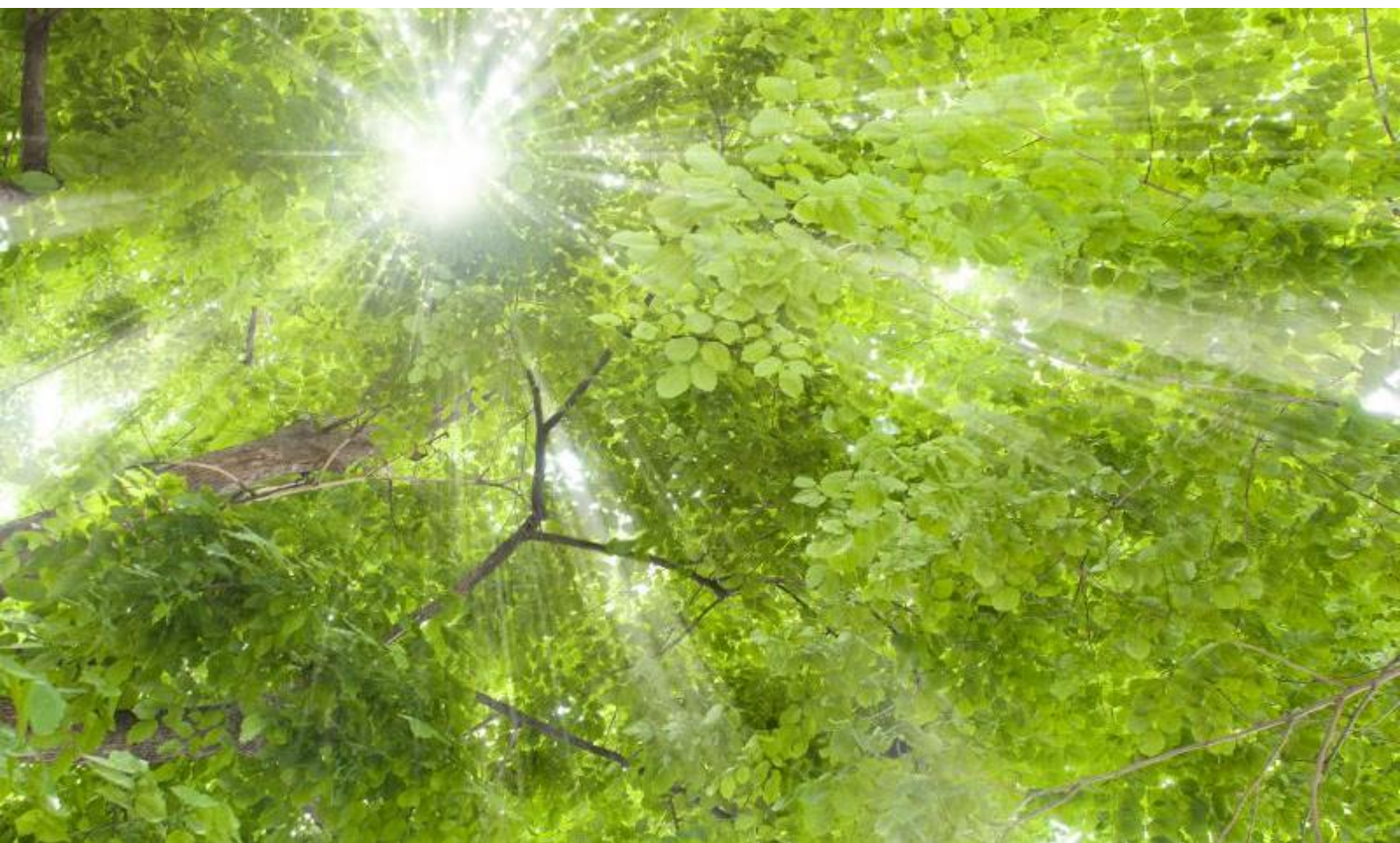
25. maj 2018, od 9h do 17h, Biološko središče, Večna pot 111, Ljubljana
od 9h do 17h za zaključene skupine, od 15h do 17h za individualne obiskovalce

Krema za pojest (primerna tudi za negovanje kože)

Na delavnici bomo spoznali nekaj rastlin, ki se jih lahko uporabi za izdelavo domače kreme. Hkrati bomo predstavili, kaj poleg rastlin tudi potrebujemo za pripravo domače kreme. Kremo bomo tudi kuhali in se z njo namazali. Ker so sestavine 100 % naravne, jo bomo lahko tudi okusili. Opozorilo: izkušnja vas lahko prevzame do te mere, da boste kremo doma naredili tudi sami.

organizira Višja strokovna šola za kozmetiko in velnes Ljubljana

Udeležba na dogodkih, ki bodo 25. maja 2018 v Biološkem središču, Večna pot 111, Ljubljana, je brezplačna. Obvezne pa so predhodne prijave po elektronski pošti na naslov marusa.pompe.novak@nib.si, tudi za individualne obiskovalce.

22. maj 2018 ob 17:30, Arboretum Volčji Potok, Volčji Potok 3, 1235 Radomlje, predavalnica pristave

Predavanje in otvoritev razstave »Kostarika, vroča točka biodiverzitete«

Avtor razstave, prof. dr. Tom Turk, bo na svetovni dan biodiverzitete na predavanju predstavil biodiverzitetu Kostarike. Predavanju bo sledila otvoritev razstave v galeriji Janeza Boljke. Za razstavo je prof. dr. Tom Turk izbral trideset fotografij. Na njih so portretirane živali in to vse od metuljev in njihovih osupljivih gosenic, barvitih žabic, presenetljivih kač, slikovitih ptic do aligatorja, nenavadnega mravljinčarja in žvižgača, ki tropski gozd polni z rjoenjem iz krošenj. Avtor razstave, ki je kot raziskovalec in naravoslovni fotograf že večkrat obiskal Kostariko, je vse fotografije opremil s kratkim naravoslovnim opisom v slovenskem in angleškem jeziku.

za vse ciljne skupine

organizira Arboretum Volčji Potok

17. maj 2018, zbor ob 9h na Trubarjevi domačiji na Raščici, od koder se bomo zapeljali na izhodišče poti v Ponikvah

Botanični sprehod po tematski Rimski poti Jerneja Pečnika

Ob nekdanji rimski cesti med Ponikvami in Velikimi Laščami, kjer je urejena tematska Rimska pot Jerneja Pečnika, bomo skupaj z ljubiteljskim botanikom Brankom Dolinarjem ugotavljali, katere zanimive rastline v tem času cvetijo ob poti. Pri popisu rastlin sodelujemo s Turističnim društvom Dobropolje, ki upravlja s to tematsko potjo, številni domačini iz Ponikev pa jo vsakodnevno uporabljajo za svojo rekreacijo. Botanični sprehod ob dnevu očarljivih rastlin podpira Občina Velike Lašče v okviru razpisa Društva 2018. Potrebne prehodne prijave na info@zavod-parnas.org.

za vse ciljne skupine

organizira Zavod PARNAS, Metka Starič

18. maj 2018, od 10h do 20h, Prirodoslovni muzej Slovenije, Muzejska 1, 1000 Ljubljana

Prost vstop v Prirodoslovni muzej Slovenije

Ob Mednarodnem dnevu muzejev in Dnevu očarljivih rastlin obiskovalcem muzeja omogočamo prost vstop. Poleg stalne razstave sta na ogled občasni razstavi Naše malo veliko morje in Zvezdni kamni – tektiti. Na ogled bo tudi botanična vitrina.

za vse obiskovalce muzeja

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

18. maj 2018, od 8:30 do 18:30, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta, zaselek Pri cerkvi

Prost vstop v Alpski botanični vrt Juliana v Trenti

Na dan očarljivih rastlin vsem obiskovalcem Juliane omogočamo prost vstop. Vrt od leta 1962 neprekinjeno upravlja Prirodoslovni muzej Slovenije in ta dan je tudi mednarodni dan muzejev.

za vse obiskovalce vrta, ljubitelje rastlin

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

22. in 23. maj 2018, Alpski botanični vrt Juliana, Trenta, zaselek Pri cerkvi

20. Belarjevi dnevi

Z Belarjevimi dnevi Triglavski narodni park počasti evropski dan parkov. Udeleženci dogodka si ob Soški poti ogledajo naravne vrednote in kulturno dediščino v dolini. Ena od postaj ob poti je tudi Juliana, kjer Prirodoslovni muzej Slovenije pripravi kratek ogled vrta.

za učenke in učence petih razredov osnovnih šol iz okolice Triglavskega narodnega parka

organizira Triglavski narodni park v sodelovanju s Prirodoslovnim muzejem Slovenije

26. maj 2018, ob 12:30, Prirodoslovni muzej Slovenije, Muzejska 1, 1000 Ljubljana

Ogled najstarejšega herbarija v Sloveniji

V Prirodoslovnem muzeju Slovenije bo na voljo redka priložnost ogleda najstarejšega herbarija v Sloveniji.

za vse obiskovalce muzeja

organizira Prirodoslovni muzej Slovenije

Dan očarljivih rastlin koordinira

Slovensko društvo
za biologijo rastlin

Častna pokroviteljica Dneva očarljivih rastlin

